

Het kompas van Athene

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

Espresso of frappé? Veel Grieken geven de voorkeur aan de koude, opgeklopte nescafé met ijs, want dat is verfrissend en verkoelend

veranderden de muziekkeuze en zetten meer barkrukken voor en achter de toonbank. Met deze ingrepen hebben ze voorkomen dat Brettós in de zoveelste souvenirwinkel veranderde en hebben ze een stukje van het oude Athene weten te redden door enkele concessies aan de moderne smaak te doen.

Koopjesjagers opgelet!

Iets voorbij Brettós komt de Kydathinéon uit bij de Odós Adrianoú. Sla hier rechts af – je wandelt nu door de belangrijkste toeristische winkelstraat van de stad. Tussen alle winkels die de economieën van het Verre Oosten, Noord-Afrika en zelfs Turkije stimuleren door goedkope souvenirs te verkopen, verschijnen steeds meer zaken die zich op traditioneel handwerk of Griekse creativiteit richten. Ze verkopen ouzo en allerlei Griekse dranken, noten, honing, natuurcosmetica en *komboloia*, de orthodoxe variant van de rozenkrans en de islamitische gebedsketting. Direct in het eerste steegje rechts (Odós Kékropos) vervaardigt **Dimitris Kouteliéris** ¹ vooral voor zijn vaste klanten meubels en woonaccessoires uit oud scheepshout, dat hij bij oude scheepswerven en op het strand bij elkaar sprokkelt.

Vroeger woonhuis, nu museum

Iets verderop aan de Adrianoú ligt rechts het **Benizélos Mansion** ², dat zich ‘het oudste huis van Athene’ noemt. Het klopt bovendien: het oudste woonhuis van Athene, nu een museum, stamt uit het eerste deel van de 18e eeuw en was eigendom van een rijke christelijke familie van kooplieden. De binnenplaats is een mooie plek om een kop koffie uit het museumcafé te drinken.

Ook mogelijk: even relaxen

Als je niet alleen wilt nemen, maar ook geven, vind je vlak voordat de Odós Adrianoú bij de Platía Agorás uitkomt een leuke mogelijkheid: bij **Doctor Fish** ¹ wachten kleine visjes op een kans om aan je voeten of handen te knabbelen. Als je daarna ook zelf trek krijgt, kun je je heil zoeken bij het café-restaurant op het kleine, groene plein, waar je prettig zit met uitzicht op de achterkant van de **Bibliotheek van Hadrianus** ³, die rond 130 n.Chr. werd gebouwd.

Een eiland midden in de stad – Anafiótika

In Pláka vind je ook nog stille plekjes en steegjes waar je waarschijnlijk meer katten dan mensen zult tegenkomen. De stratenloze wijk **Anafiótika**, met kleine huizen en smalle trapsteegjes in de karakteristieke eilandstijl van de 19e eeuw, is de mooiste van deze oases van rust. De interessante route erheen leidt door autovrije zijstraatjes.

Het eerste deel van de wandeling voert door de ‘Straat van de drievoeten’, de Odós Tripodón. Wie wil weten waarom die zo heet, gaat bij de kruising van de Odós Kydathinéon/Odós Adrianoú eerst links de Odós Adrianoú in. Na zo’n 150 m kom je dan bij een pleintje. Daar staat een rond, tempelachtig gebouwtje uit 334 v.Chr., het

3

Overdag is Anafiótika vrijwel uitgestorven, maar na zonsondergang stromen de mensen naar de kroegen aan de Odós Mnisikléous. Je kunt het nostalgie noemen, maar ze komen voor een plek in Athene waar je een praatje kunt maken

0
OVERIGENS

Ook modeontwerpers vinden in toenemende mate hun weg naar de Odós Adrianoú en openen er kleine filialen. **Haris Cotton** (nr. 101 en 111), **Cotton Club Dimitris** (nr. 84, 102 en 118) en **Kourbéla** (nr. 109) behoren tot de nieuwkomers.

een sponsor. Er stonden uitsluitend mannen op het toneel, maar vrouwen mochten wel kijken. In het begin zaten de toeschouwers op houten banken, want pas in 330 v.Chr. kreeg het theater

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Diónysostheater 1: standaard openingstijden ► blz. 113. Bezoek van het theater alleen mogelijk met een ticket voor het Akropolis (€20) en moet worden gecombineerd met een bezoek aan de Akropolis zonder het terrein te verlaten. Je moet dus rechtstreeks van het theater naar de Akropolis klimmen of andersom.

Agorá 3 en **Agorámuseum 4:** Odós Adrianoú 24, tel. 210 321 01 85, standaard openingstijden ► blz. 113, toegang voor opgraving en museum €8.

Kerameikós 5: standaard openingstijden ► blz. 113, €8.

COMBITICKET

Een **combiticket** voor €30 (studenten/senioren €15), dat vijf dagen geldig is, geeft recht op toegang tot de Akropolis, het Diónysostheater, de Agorá en de Kerameikós, inclusief de bijbehorende musea. Bestellen op internet via: tickets.tap.gr.

ETEN EN DRINKEN

Absolute favoriet voor een pauze, vooral vanwege het grandioze uitzicht, is het dakcafé **Thisio View 1** (Odós Apostóλου Pávλου 25, tel. 210 347 67 54, thisioview.gr, dag. 8-1 uur, €).

stenen rangen. Er kwamen ook marmeren zetels met rugleuning, die uiteraard voor de notabelen waren. De reliëfs op de voorkant van het toneel, die onder andere de geboorte van de theatergod Dionysos voorstellen, stammen uit de tijd van keizer Nero.

Locatie van de mooiste concerten

Het **Odeon van Herodes Atticus 2** aan de voet van de Akropolis werd in 161 n.Chr. gesticht door een Romeins politicus met Griekse wortels. Het 28 m hoge toneelgebouw is zo goed bewaard gebleven dat hier in de zomer theatervoorstellingen en concerten in het kader van het Athens Festival plaatsvinden. De 32 rangen bieden plaats aan 5000 dicht op elkaar gepakte toeschouwers. De bovenste rangen zijn de beste plaatsen, want dan kijk je niet alleen naar het toneel, maar ook naar de Philopáppos.

Een tempel, nooit verwoest

De antieke **Agorá 3** was gedurende 2500 tot 1800 jaar geleden niet alleen de grootste marktplaats van Athene, maar ook de locatie van ambtelijke gebouwen en diverse heiligdommen. Tegenwoordig domineren twee gebouwen de aanblik van het parkachtige terrein. De ook wel 'Theseion' (Thisío) genoemde **Tempel van Hephaistos** uit de 5e eeuw v.Chr. is de best bewaarde tempel van Griekenland. Van de 7e eeuw tot 1834 was het een kerk, daarna trok het eerste archeologisch museum van de stad erin. Zo ontkwam de tempel aan de slopershamer. Alle 34 Dorische zuilen staan nog overeind en dragen het grotendeels bewaard gebleven dak.

Toen politici, nu museum

Het tweede belangrijke gebouw van de Agorá is de Stoa van Attalos, die in 1955 door Amerikaanse archeologen werd gereconstrueerd. Tegenwoordig zit hier het **Agorámuseum 4**. De 116 m lange en 20 m brede zuilenhal over twee verdiepingen was in de oudheid een winkelcentrum. Hier kon men in de schaduw van de brede zuilengang voor de winkels filosoferen, discussiëren en zaken bespreken. Het oorspronkelijke complex verrees rond 150 v.Chr. en werd in 267 n.Chr. verwoest door de Germaanse Herulen.

Een van de beroemdste concerten in het oude theater kun je op YouTube vinden onder 'Giorgos Dalaras live at Herodes Atticus'. Grandioos! Volle maan, de Akropolis... En bij *Mi mou thimónis* zingt iedereen mee.

Wat er al niet te vinden is als je in oud puin graaft... Het Agorámuseum stelt ook alledaagse gebruiksvoorwerpen van toen tentoon. Bijvoorbeeld twee kleine, 2800 jaar oude terracotta laarzen (vitrine 20) en een slim bedachte po voor kinderen uit het begin van de 6e eeuw v.Chr. (vitrine 26). Je vindt er ook keukenspullen: een aardewerken grill (vitrine 42), grillspiesje en een draagbaar oventje (beide vitrine 60) uit de 6e-4e eeuw v.Chr.

Uitneembare kaart: A–D 5–8 | Metro Akropoli (lijn 2), Monastiráki (lijn 1 en 3)

Musea en 'nog meer'

Athene telt weliswaar ruim zestig musea, maar slechts een klein deel daarvan is interessant voor de gemiddelde bezoeker. Deze musea bevinden zich allemaal in de binnenstad en zijn vanuit de hotels te voet bereikbaar. De brede boulevard Leofóros Vas. Sofías is de **museumstraat** van de stad, gelegen tussen het Syntágmplein en de concertzaal Megaró Moussikis. Rond de Akropolis zitten diverse kleinere musea, met het **Akropolismuseum** (► blz. 35) als topper. Tot slot moet nog het **Nationaal Archeologisch Museum** (► blz. 64) worden genoemd, waar je vanaf het Omóniaplein in 10 minuten naartoe loopt.

Voor antieke voorwerpen en moderne kunst hoef je overigens niet per se naar de musea, want ze zijn ook in veel metrostations te zien. Helaas betekent de crisis in Griekenland dat ook veel musea hebben moeten bezuinigen en daarom zijn ze in het laagseizoen beperkt geopend. Zo wordt een deel van de zaalwachters eind oktober ontslagen om in april weer in dienst te treden, met als gevolg dat sommige zalen van de staatsmusea 's winters gesloten zijn.

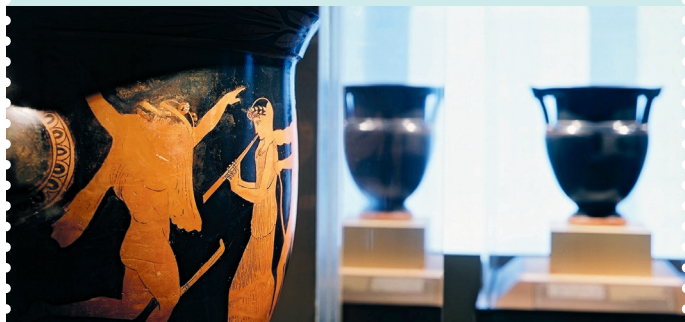
TIPS VOOR HET BEZOEK AAN DE ATHEENSE MUSEA

Kortingen: kinderen, jeugd en studenten uit EU-landen tot 26 jaar en mindervaliden hebben gratis toegang. Senioren vanaf 65 jaar krijgen 30-50% korting.

Gratis toegang: bij alle staatsmusea is de toegang tussen november en maart op de eerste zondag van de maand gratis. Het Benakimuseum is het hele jaar op donderdag vanaf 18 uur gratis te bezoeken.

Combiticket: €15/8, drie dagen geldig voor het Nationaal Archeologisch Museum, Epigrafisch Museum, Numismatisch Museum in het Schliemannhuis en Byzantijns Museum.

Informatie over de musea: op culture.gov.gr/en, de website van het Ministerie van Cultuur, staan alle staatsmusea en enkele privé-musea vermeld, maar de genoemde openingstijden zijn niet altijd actueel.

Net als nu dansten de Grieken in de klassieke oudheid graag. En met grote trots. Tegenwoordig dansen ze echter niet langer naakt

Opgravingen en kloosters

Generaties archeologen zouden volop werk hebben als men zou besluiten Pláka af te breken, de Nationale Tuin om te spitten en ten zuiden van de Akropolis onder de bebouwing te kijken wat daar nog allemaal verborgen ligt. Dat kan echter niet zomaar, want het gaat om privégrond en ook vanuit een praktisch oogpunt is het onwenselijk. En dus stellen we ons zonder problemen tevreden met wat er wel zichtbaar is. En dat is al een heleboel!

Romeinse ijdelheid

Poort van Hadrianus 🏛 kaart 3, D 7
De Romeinse keizer Hadrianus hield niet alleen veel van de schone jongeling Antinoüs, maar ook van Athene. Hij was er verschillende malen te gast, liet er gebouwen neerzetten en breidde de politiek onbelangrijk geworden stad aanzienlijk uit. Voor deze stadsuitbreiding, die min of meer het huidige Syntágmplein en de Nationale Tuin omvatte, liet hij op eigen kosten zelfs stadsmuren bouwen. Bij een van de doorgangen tussen de oude en de nieuwe stad bouwden rijke Atheners te zijner ere in het jaar 125 een 18 m hoge poort, die nu wat verloren tussen het drukke autoverkeer staat. Aan de ene kant staat de inscriptie 'Dit is de stad van Theseus', op de andere kant 'Dit is de stad van Hadrianus, niet die van Theseus'. Duidelijker kan het niet.

Leofóros Amalias, metro: Akropoli, gratis toegang

Langlevend

Panatheens Stadion 🏛 F 8
Het belangrijkste sportstadion van Athene lag ook na de Romeinse stadsuitbreiding nog buiten de stadsmuren, want het was te groot om het in de stad te bouwen. Het ook Kallimármario genoemde stadion biedt plaats aan 50.000 toeschouwers; tijdens de Olympische Spelen van 2004 eindigde hier de marathon en werden er boogschietwedstrijden gehouden. Het huidige bouwwerk is een reconstructie van een

in circa 330 v.Chr. gebouwd stadion dat rond 140 n.Chr. door de Romeinen volledig met Pentelisch marmer werd bekleed. In de Griekse oudheid vonden hier de wedstrijden plaats van de Panatheense spelen, die om de vier jaar werden gehouden. In de Romeinse tijd werden er ook gladiatoren- en dierengevechten georganiseerd. In de middeleeuwen werd vrijwel al het marmer van het stadion gesloopt om er huizen mee te bouwen. Voor de eerste Olympische Spelen van de moderne tijd in 1896 werd het stadion op kosten van een rijke Griekse mecenas herbouwd. Wie het zelf als sporter wil meemaken, schrijft zich in voor de jaarlijkse marathon van Athene, die hier eindigt.

Leofóros Vas. Konstantinou 50, metro: Akropoli, Syntáigma, mrt.-okt. dag. 8-19, nov.-feb. di.-zo. 8-17 uur, toegang €5.

Geen stille plek

Romeins forum 🏛 kaart 3, C 6
De Romeinen breidden de grote Griekse Agorá kort na hun verovering van Griekenland in de 1e eeuw v.Chr. uit met een Romeins forum. Het 112 x 96 m metende plein was aan vier zijden omgeven met zuilengangen en winkels. Een monumentale poort verbond de Agorá met het forum en vormde een vergelijkbaar symbool als de Poort van Hadrianus. Het belangrijkste bewaard gebleven gebouw op het forum is een bijna 13 m hoge achthoekige toren. Het gebouw fungeerde als klok, weerstation